

๒.๓ แผนปฏิบัติการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

เป้าหมาย ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำเพิ่มขึ้นในทุกระดับ

ตัวชี้วัด

๑. จำนวนนโยบาย และแผนในระดับต่างๆ ที่ได้รับการผนวกเรื่องการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ
๒. มีเครื่องมือ กลไก กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อปกป้องคุ้มครอง อนุรักษ์ ฟื้นฟูป่ารักษา ระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ
๓. พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติของประเทศไทยได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ หรือแรมซาร์ไซต์เพิ่มขึ้นอย่าง

น้อย ๕ แห่ง

๔. จำนวนระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำที่ได้รับการยกระดับให้มีสถานภาพดีขึ้นกว่าเดิม
๕. จำนวนจังหวัดที่มีทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำของจังหวัด

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	กิจกรรม/แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
๒.๓.๑ บูรณาการเรื่องพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าสู่นโยบาย และแผนในระดับต่างๆ	๒.๓.๑.๑ สนับสนุนให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติ พร้อมตั้งผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนไปผสมผสานสอดแทรกเข้าสู่ นโยบาย และแผนในระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน	• ส่งเสริมให้การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำเป็นวาระแห่งชาติ	ทส. (สผ.)	๒๕๕๙	-
		• จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อการบูรณาการความหลากหลายทางชีวภาพ/พื้นที่ชุ่มน้ำ ในระดับนโยบายและแผนแต่ละภาคส่วน	ทส. กษ. หน่วยดำเนินงานด้านพื้นที่ชุ่มน้ำ/ความหลากหลายทางชีวภาพจังหวัด	๒๕๕๙	-
	๒.๓.๑.๒ จัดทำและสนับสนุนการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติที่ดีสำหรับการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ	• การจัดทำคู่มือมาตรฐานการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ • การรวบรวมแนวทางปฏิบัติที่ดีในการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด	ทส. (สผ.) ทส. (สผ.) กษ. (กรมพัฒนาที่ดิน) มูลนิธิพื้นที่ชุ่มน้ำไทย Thai Water Partnership	๒๕๕๙	๐.๕๐ ๒.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	กิจกรรม/แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		<ul style="list-style-type: none"> โครงการวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อส่งเสริมการใช้พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืน 	ทส. (สผ.) กษ. (กรมพัฒนาที่ดิน) มูลนิธิพื้นที่ชุ่มน้ำไทย Thai Water Partnership	๒๕๕๙	๕.๐๐
	๒.๓.๑.๓ ผลักดันให้ประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพอยู่ในหลักเกณฑ์การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อคุ้มครองพื้นที่ชุ่มน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> ศึกษาและจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติและระดับนานาชาติ จำนวน ๕ แห่ง 	ทส. (ทน.)	๒๕๕๙	๑๒๕.๐๐
	พื้นที่สำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> ศึกษาผลกระทบของการขุดลอกหรือการดำเนินการใดๆ ที่อาจส่งผลเสียที่มากกว่าการได้แก่พื้นที่เก็บกักน้ำ โดยมีแผนการบริหารจัดการน้ำที่ได้มา รูปแบบการขุดลอกที่จะอนุรักษ์ระบบนิเวศ รูปแบบการพัฒนาแหล่งน้ำบางแห่งที่อยู่ใกล้ชุมชนให้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจหรือให้สามารถใช้ประโยชน์ได้สูงสุด 	ทส. (ทน.)	๒๕๕๙	๒๐.๐๐
	๒.๓.๑.๔ ผลักดันให้มีการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรื่อง ทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติของประเทศไทย และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำขอบเขตพื้นที่ชุ่มน้ำพร้อมแนวกันชนโดยประชาชนมีส่วนร่วม 	ทส. (สผ. ทสจ.) มท. (อปท.)	๒๕๕๘- ๒๕๕๙	๒.๐๐
		<ul style="list-style-type: none"> การติดตามผลการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ 	ทส. (สผ.)	๒๕๕๙	๐.๕๐
		<ul style="list-style-type: none"> การสำรวจและจัดทำทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำระดับจังหวัดทุกจังหวัด 	ทส. (สผ. ทสจ.) มท. (อปท.) ชุมชน	๒๕๕๙	๑๕๐.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	กิจกรรม/แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		<ul style="list-style-type: none"> ติดตามการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชุ่มน้ำที่ได้รับ การพัฒนาในรูปแบบต่างๆ เพื่อกำหนด ขอบเขตการพัฒนาพื้นที่ชุ่มน้ำให้อยู่ในความ สมดุล 	ทส. (สผ. ทน.) กษ. (กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน)	๒๕๕๙	๕๐.๐๐
	๒.๓.๑.๕ ฝสานการดำเนินกิจกรรม ของหน่วยงานองค์กรพัฒนาเอกชน และชุมชนที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกันเพื่อ ผลักดันให้สามารถลดการสูญเสีย ระบบนิเวศ เช่น พื้นที่ชุ่มน้ำ ระบบ นิเวศเกษตรบนพื้นที่สูง	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมบทบาทของชุมชนที่อนุรักษ์พื้นที่ชุ่ม น้ำในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ 	ทส. สธ. ศธ. ชุมชนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา	๒๕๕๙	๑๙๕.๐๐
		<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมความเข้าใจเรื่องมูลค่าบริการจาก พื้นที่ชุ่มน้ำในเรื่องน้ำ การกักกูดต่อสุขอนามัย และการกินดีอยู่ดี ตลอดจนความผาสุกของ ชุมชนที่เกี่ยวข้อง 	ทส. สธ. ศธ. ชุมชนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา	๒๕๕๙	๕.๐๐
		<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมบทบาทสตรีท้องถิ่นในการอนุรักษ์ พื้นที่ชุ่มน้ำ 	ทส. สธ. ศธ. ชุมชนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๕.๐๐
	๒.๓.๑.๖ ส่งเสริมให้มีการจัดทำ แผนการบริหารจัดการพื้นที่โดย กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ควบคู่ไปกับการประเมินสถานภาพ/ ศักยภาพในแต่ละระบบนิเวศที่มี ความสำคัญและศึกษาผลกระทบให้	<ul style="list-style-type: none"> วางรูปแบบและกฎเกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับ ชุมชน ท้องถิ่นในการเฝ้าระวังรักษาระบบนิเวศพื้นที่ ชุ่มน้ำ <ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนยุทธศาสตร์/แผนการจัดการ พื้นที่ชุ่มน้ำระดับจังหวัด 	ทส. สธ. ศธ. มท. (อปท) องค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา จังหวัด	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๒๐.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	กิจกรรม/แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
	ครอบคลุมทุกมิติ	<p>- ศึกษาการเกิดโรคในคนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมทั้งพฤติกรรมเสี่ยงของประชาชนที่สัมพันธ์กับโรค ได้แก่ โรคพยาธิใบไม้ในตับ โรคพยาธิใบไม้ในเลือด โรคฉี่หนู และโรคที่เกิดจากแมลงพาหะนำโรคอื่นๆ เช่น ไข้เลือดออก มาลาเรีย เป็นต้น</p>			
		<ul style="list-style-type: none"> ติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อเฝ้าระวังระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ 	ทส. (สผ.)	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๙.๐๐
	๒.๓.๑.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือการป้องกันและติดตามตรวจสอบเฝ้าระวังกิจกรรมและการใช้ประโยชน์ในระบบนิเวศต่างๆ	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการศึกษาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการพัฒนาของมนุษย์ 	ทส. ทส. (อปท.) จังหวัด ชุมชนท้องถิ่น	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๒๐.๐๐
๒.๓.๒ ปกป้องคุ้มครองระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	๒.๓.๒.๑ ดำเนินงานตามพันธกรณีโปรแกรมงาน ข้อมติของสมัชชาภาคีและการริเริ่มของอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ และอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ	<ul style="list-style-type: none"> ติดตามตรวจสอบสถานภาพพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศหรือแรมซาร์ไซต์ ฟื้นฟูระบบพื้นที่ชุ่มน้ำและปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ <ul style="list-style-type: none"> หนองเล็งทราย หนองฮ่าง กวีานพะเยา จังหวัดพะเยา หนองกอมเกาะ จังหวัดหนองคาย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าดูลำพัน จังหวัดมหาสารคาม เขตห้ามล่าสัตว์ป่าวัดไผ่ล้อม จังหวัดปทุมธานี 	ทส. (สผ.) ทส. (อส.) มท. (กรมโยธาธิการและผังเมือง)	๒๕๕๙ ๒๕๕๙	๒.๕๐ ๑๒.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	กิจกรรม/แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		<ul style="list-style-type: none"> - เขตห้ามล่าสัตว์ป่าตาลเอน และพื้นที่ชุ่มน้ำทุ่งมหาธาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา - เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองแขง จังหวัดชัยภูมิ - เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองหัวคู จังหวัดหนองบัวลำภู - เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ จังหวัดสงขลา 			
		<ul style="list-style-type: none"> • จัดตั้งเครือข่ายพื้นที่ชุ่มน้ำระดับชาติ - สนับสนุนให้มีการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่แรมซาร์ไซต์ ตลอดจนจัดทำมาตรฐานการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุ่มน้ำ 	ทส. (สผ.) กก. (กรมการท่องเที่ยว ททท.)	๒๕๕๙	๒.๕๐
		<ul style="list-style-type: none"> • เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (แรมซาร์ไซต์) อย่างน้อยปีละ ๓ แห่ง 	ทส. (สผ.)	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๒.๕๐
		<ul style="list-style-type: none"> • จัดทำแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์สำหรับพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศอย่างยั่งยืน โดยมีการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นเขตพัฒนา เขตอนุรักษ์ พร้อมทั้งกำหนดแนวกันชนพื้นที่ และกิจกรรมที่สามารถกระทำได้และห้ามกระทำในพื้นที่ ปีละ ๒ แห่ง 	ทส. (สผ. อส.) มท. (อปท.)	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๑๐๐.๐๐
<ul style="list-style-type: none"> • จัดทำผังเมืองรวม/ผังเมืองเฉพาะเพื่อกำหนดให้พื้นที่ชุ่มน้ำธรรมชาติเป็นพื้นที่เขียว 	มท. (กรมโยธาธิการและผังเมือง)	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๑๐๐.๐๐		

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	กิจกรรม/แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		หรือพื้นที่อนุรักษ์			
		<ul style="list-style-type: none"> การวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ 	กษ. (กรมพัฒนาที่ดิน)	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๖๐.๐๐
		<ul style="list-style-type: none"> การสำรวจ จำแนกและจัดทำฐานข้อมูลทะเบียนชื่อพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่น 	กษ. (กรมพัฒนาที่ดิน)	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๖.๐๐
	๒.๓.๒.๓ สำรวจพื้นที่ชุ่มน้ำเพิ่มเติมทั้งกายภาพและชีวภาพ และสังคม เศรษฐกิจเพื่อทบทวน และปรับปรุงทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญของประเทศไทยและทบทวนแก้ไขเพื่อเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถปกป้องคุ้มครองพื้นที่ชุ่มน้ำ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	<ul style="list-style-type: none"> ปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ 	ทส. (สผ. อส. ทช.) กษ. (กรมประมง)	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๒.๐๐
		<ul style="list-style-type: none"> ศึกษาผลกระทบของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การใช้พื้นที่ต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำ บึงบอระเพ็ด 	กษ. (กรมประมง) สถาบันการศึกษา (ม.มหิดล) จังหวัด	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๑๒.๐๐
		<ul style="list-style-type: none"> ปรับปรุงและจัดทำข้อมูลพื้นที่ชุ่มน้ำเพื่อทบทวนและปรับปรุงทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ โดยใช้ภาพถ่ายออร์โธร่วมกับภาพถ่ายทางดาวเทียม 	กษ. (กรมพัฒนาที่ดิน)	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๓๗.๕๐
		<ul style="list-style-type: none"> ศึกษาประชากรนกอพยพในพื้นที่ชุ่มน้ำที่อยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ 	ทส. (อส.)	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๑๘.๐๐
		<ul style="list-style-type: none"> ศึกษาชนิดและประชากรนกน้ำและนกอพยพในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญเร่งด่วนในการศึกษา <ul style="list-style-type: none"> - เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขื่อนป่าสัก - พื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นเกาะต่างๆ ใน 	ทส. (อส.)	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๒๐.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	กิจกรรม/แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		ภาคใต้ - พื้นที่ชุ่มน้ำลุ่มแม่น้ำมูล - พื้นที่ชุ่มน้ำลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง - พื้นที่ชุ่มน้ำที่ราบลุ่มภาคกลาง ตอนล่าง - พื้นที่ชุ่มน้ำแม่น้ำยม - พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำเวฬุ และอ่าวคัง กระเบน			
		<ul style="list-style-type: none"> สำรวจสถานภาพพื้นที่พรุ/หนองบึงน้ำจืดในประเทศไทย 	ทส. (สผ.)	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๕.๐๐
		<ul style="list-style-type: none"> ทบทวนสถานภาพพื้นที่ชุ่มน้ำทั่วประเทศ 	ทส. (สผ. สป.ทส. อส. ทน. คพ. ทสจ. สสภ.) มท. (อปท.)	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๓๐.๐๐
		<ul style="list-style-type: none"> ศึกษาผลกระทบของสภาวะโลกร้อนต่อการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ การเปลี่ยนแปลงประชากรและการสร้างรังวางไข่ของนกน้ำในประเทศไทยในพื้นที่ชุ่มน้ำ 	ทส. (อส.)	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๒๕.๐๐
		<ul style="list-style-type: none"> ประเมินสถานภาพทางประชากรและการแพร่กระจายของนกน้ำขนาดใหญ่ในพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทยเพื่อกำหนดกรอบด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูประชากร 	ทส. (อส.)	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๓.๐๐
		<ul style="list-style-type: none"> สำรวจและจัดทำทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่น ประเภทหนอง บึง พรุ ในแต่ละลุ่มน้ำ 	ทส. (ทน.)	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๕๐.๐๐
		<ul style="list-style-type: none"> ติดตามตรวจสอบสถานภาพและจัดทำขอบเขตพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับ 	กษ. (กรมพัฒนาที่ดิน) มท. (อปท.)	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๑๐๐.๐๐

มาตรการ	แนวทางปฏิบัติ	กิจกรรม/แผนงาน/โครงการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลา (ปี)	งบประมาณ (ล้านบาท)
		ท้องถิ่นทั่วประเทศ			
	๒.๓.๒.๔ ฝสานการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานองค์กรพัฒนาเอกชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำเข้าด้วยกัน เพื่อผลักดันให้สามารถลดการสูญเสียระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำลงอย่างมีนัยสำคัญภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐	• จัดประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อเสนอผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำตลอดจนการแลกเปลี่ยนปัญหาและประสบการณ์ในการทำงาน	ทส. (สผ. สส.)	๒๕๕๘-๒๕๕๙	๒.๕๐
		• อนุรักษ์ ปรับปรุงและฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่น ประเภท หนอง บึง และพรุโดยไม่กระทบต่อระบบนิเวศธรรมชาติดั้งเดิม	ทส. (ทน.)	๒๕๕๙	๕๐.๐๐
		• ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคประชาชนเป็นผู้เสนอพื้นที่ชุ่มน้ำขึ้นทะเบียนเป็นแรมซาร์ไซต์	ทส. (สผ.) มท. (อปท.)	๒๕๕๙	-